

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobkyně: **D & I company, a.s.**, se sídlem Jakubská 647/2, Praha 1, zast. Mgr. Jaroslavem Fialou, advokátem se sídlem Jakubská 647/2, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 3. 2020, č. j. 12019/20/5100-31462-711896, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2020, č. j. 55 Af 31/2020 - 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností žalobkyně brojí proti usnesení Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“) ze dne 30. 6. 2020, č. j. 55 Af 31/2020 - 23, jímž bylo dle § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), zastaveno řízení o její žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 3. 2020, č. j. 12019/20/5100-31462-711896.

[2] Krajský soud konstatoval, že podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích je s podáním návrhu na zahájení řízení spojen vznik poplatkové povinnosti. Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu je dle položky 18 bodu 2 písm. a) sazebníku poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích, zpoplatněna částkou 3 000 Kč. Dle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je tento poplatek za řízení splatný vznikem poplatkové povinnosti, tedy podáním žaloby. Ze soudního spisu vyplývá, že soudní poplatek nebyl zaplacen současně s podáním žaloby. Krajský soud proto podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích žalobkyni usnesením ze dne 8. 6. 2020, č. j. 55 Af 31/2020 - 19, vyzval ke splnění poplatkové povinnosti

a stanovil jí k tomu lhůtu patnácti dnů od doručení této výzvy. Současně jí v souladu s § 9 odst. 3 zákona o soudních poplatcích poučil o procesních následcích nevyhovění této výzvě ve stanovené lhůtě. Zástupci žalobkyně bylo usnesení doručeno dne 11. 6. 2020. Žalobkyně ve stanovené lhůtě soudní poplatek nezaplatila a dne 29. 6. 2020, tedy po uplynutí lhůty k zaplacení, podala žádost o osvobození od soudních poplatků, kterou řádně neodůvodnila. Vzhledem k tomu krajský soud napadeným usnesením řízení o podané žalobě zastavil dle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích. Soudní poplatek následně žalobkyně zaplatila až dne 20. 7. 2020, kdy byla částka 3 000 Kč připsána na účet soudu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadá usnesení krajského soudu z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[4] Je přesvědčena, že v projednávaném případě nebyly naplněny zákonné podmínky pro zastavení řízení. Rozhodnutí je odůvodněno pouze tím, že nezaplatila ve stanovené lhůtě soudní poplatek, nicméně k nezaplacení došlo z důvodu vážné zdravotní indispozice statutární ředitelky a jediné akcionářky stěžovatelky K. T. v rozhodné době. Z toho důvodu považuje rozhodnutí za nesprávné a nezákonné a navíc odporující dobrým mravům. Ze stejného důvodu podala žádost o prominutí zmeškání lhůty pro úhradu soudního poplatku, kterou považuje za zcela důvodnou. Též krajskému soudu vytkla nesplnění poučovací povinnosti v rámci výzvy k úhradě. Nad rámec uvedeného uvedla, že soudní poplatek za žalobu zaplatila dne 20. 7. 2020, což doložila potvrzením o provedení tuzemské odchozí úhrady.

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Z charakteru napadeného usnesení je zřejmé, že může být uplatňován pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který jako jediný připadá v úvahu, bylo-li řízení krajským soudem zastaveno.

[9] Stěžejní otázka posuzovaného případu se týká nezaplacení soudního poplatku jako důvodu pro zastavení řízení ze strany krajského soudu. Podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích je poplatníkem soudního poplatku ve věcech správního soudnictví ten, kdo podal žalobu nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení, přičemž podle § 4 odst. 1 písm. a) téhož zákona vzniká poplatková povinnost již podáním žaloby. Nezaplatí-li žalobce (navrhovatel) soudní poplatek, postupuje soud dle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, který ve znění účinném od 30. 9. 2017 stanoví, že pokud nebyl poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví a k zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží. Dle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost.

pokračování

[10] Jak NSS uvedl v bodech 16 a 17 usnesení ze dne 14. 12. 2017, č. j. 3 As 321/2017 - 19, „podle nyní účinného zákona o soudních poplatcích je dodatečně stanovena lhůta, poskytnutá soudem poplatníkovi k zaplacení soudního poplatku podle § 9 odst. 1 věty první zákona o soudních poplatcích, zcela nepochybně lhůtou propadnou. Nemůže-li soud přiblížit k poplatku zaplacenému po uplynutí této lhůty, použitím argumentu a fortiori (a maiori ad minus) lze dovést, že po uplynutí této lhůty nemůže přiblížit ani k podanému návrhu na osvobození od soudních poplatků. Nejvyšší správní soud jej proto bez dalšího zamítl (výrok I.). Ze stejného důvodu nebylo možno vyhovět ani návrhu stěžovatelky na prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku. Je-li lhůta k zaplacení soudního poplatku propadná (tzn., že soud by k zaplacení soudního poplatku již nemohl přiblížit), nelze její zmeškání prominout rozhodnutím předsedy senátu ve smyslu § 40 odst. 5 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto předmětný návrh rovněž zamítl (výrok II.).“

[11] Ze spisu krajského soudu vyplývá, že stěžovatelka nezaplatila soudní poplatek při podání žaloby, a to prostřednictvím svého zástupce. Usnesením ze dne 8. 6. 2020, č. j. 55 Af 31/2020 - 19, ji proto krajský soud vyzval k úhradě soudního poplatku ve výši 3 000 Kč ve lhůtě 15 dnů a poučil ji, že pokud soudní poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatí, řízení zastaví. Výzva byla zástupci stěžovatelky doručena do datové schránky dne 11. 6. 2020, lhůta tedy marně uplynula dne 26. 6. 2020. Stěžovatelka však soudní poplatek nezaplatila a dne 29. 6. 2020 podala neodůvodněnou žádost o osvobození soudního poplatku (záznam o ověření elektronického podání učiněného dne 29. 6. 2020 na č. l. 20 spisu krajského soudu).

[12] Námitka nesplnění poučovací povinnosti k úhradě soudního poplatku není dle NSS důvodná. Krajský soud ve svém usnesení ze dne 8. 6. 2020 stěžovatelku řádně poučil o tom, že má zaplatit soudní poplatek ve lhůtě 15 dnů na specifikovaný účet soudu, dále ji poučil o tom, že pokud nebude soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, řízení bude zastaveno. Poučil ji i o tom, že se nepřihlíží k zaplacení po marném uplynutí lhůty. Stěžovatelce tak muselo být zřejmé, do kdy má soudní poplatek uhradit, v jaké výši a jaké následky bude mít to, pokud poplatek neuhradí včas. Krajský soud tak svou poučovací povinnost splnil.

[13] Krajskému soudu tedy nelze vytýkat, že řízení o žalobě zastavil, neboť pro to byly splněny veškeré zákonné podmínky. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani argumentace stěžovatelky, podle níž byly dány závažné důvody, pro které nebyla schopna soudní poplatek zaplatit a pro které by bylo namíště jí prominout zmeškání lhůty pro úhradu soudního poplatku (viz rozsudek NSS č. j. 3 As 321/2017 - 19).

[14] Byť by byla stěžovatelčina statutární ředitelka v době výzvy soudu k zaplacení soudního poplatku zdravotně indisponována, jak má dokládat v kasační stížnosti zmiňovaná lékařská dokumentace, nebylo by možné k této skutečnosti přihlížet. Jakkoliv NSS nemá v úmyslu zlehčovat její zdravotní stav, připomíná, že již v bodě 14 rozsudku ze dne 7. 2. 2018, č. j. 2 As 3/2018 - 32, konstatoval: „*Jelikož poplatková povinnost vzniká již dnem podání žaloby a správní soud má povinnost účastníka řízení k zaplacení vyzvat, je celkový časový úsek více než postačující ke splnění poplatkové povinnosti (ať si již účastník vybere jakýkoli způsob úhrady). Účastníkům řízení nic nebrání soudní poplatek zaplatit ve stanoveném čase, tudíž je nedůvodné a z hlediska důsledků pro řízení i riskantní s platbou otálet a ponechávat ji až na konec soudem vymezené lhůty. Zkrácením doby pro zaplacení soudního poplatku, která byla kompenzována prodlouženou soudní lhůtou, zákonodárce pouze omezil benevolentnost právní úpravy ve prospěch hospodárnosti soudního řízení a předvídatelnosti pro účastníky řízení (nyní je jednoznačně určen konečný okamžik pro úhradu soudního poplatku a tím je poslední den stanovené lhůty), čímž nemohlo dojít k odepření přístupu k soudní ochraně.*“

[15] Tento závěr NSS aproboval také Ústavní soud v usnesení ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1334/18, v němž konstatoval v souvislosti s novou právní úpravou, že „*již samotná povinnost soudů vyzvat poplatníka k úhradě splatného soudního poplatku je do jisté míry beneficiem, jelikož poplatková povinnost je jednoznačně určena zákonem a žalobcům v zásadě nic nebrání, aby ji řádně splnili*“

již při podání žaloby. Pokud tak neučiní, a dokonce tak neučiní ani v dodatečně lhůtě poskytnuté soudem, je zastavení řízení logickým a ústavně konformním důsledkem jejich pasivity“. Dle Ústavního soudu je znění zákona zcela jednoznačné a neumožňuje žádný jiný výklad. Není proto významné, zda poplatník poplatek zaplatil do rozhodnutí o zastavení řízení, nýbrž zda tak učinil ve lhůtě mu k tomu stanovené soudem. Je vyloučeno dospět na základě „solistikovanějších“ interpretačních metod k takovému výkladu, podle kterého by se k zaplacení poplatku či k podání žádosti o osvobození od něj po lhůtě přihlíželo. Skutečnost, že stěžovatelka po uplynutí lhůty k zaplacení soudního poplatku nejprve požádala o osvobození od něj a poté jej dokonce zaplatila, tedy nemůže nic změnit na zákonnosti zastavení řízení o její žalobě.

[16] NSS podotýká, že pokud jsou tvrzení stěžovatelky ohledně zdravotního stavu její statutární ředitelky pravdivá, mohl za ni v této věci jednat její právní zástupce, který ji již v řízení před krajským soudem zastupoval. Jestliže ji snad nemohl kontaktovat z důvodu jejího zhoršeného zdravotního stavu, mohl přistoupit sám k uhrazení soudního poplatku ve stanovené lhůtě. Ačkoliv jsou tedy okolnosti, za kterých dle stěžovatelky došlo k uplynutí lhůty pro zaplacení soudního poplatku v dané věci, politováníhodné, nebylo možné k nim ze strany NSS přihlídnout.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] NSS tedy neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji dle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[18] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaný sice ve věci úspěch měl, podle spisu mu však nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti, ani žádné v průběhu řízení neuplatnil.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. října 2020

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu